

To: (10)(2e) [(10)(2e) @rivm.nl]
Cc: (10)(2e) [(10)(2e) @rivm.nl]
From: (10)(2e)
Sent: Tue 8/11/2020 6:50:02 PM
Subject: FW: Twee vragen voor brief OCW
Received: Tue 8/11/2020 6:50:03 PM

Hoi (10)(2e)

De genoemde CO2 waarden in onderstaande link worden als indicatoren gebruikt om te bepalen of er voldoende ventilatie plaatsvindt. Aangehouden wordt dat hoe lager de CO2 waarde is, hoe beter de ventilatie is. De genoemde aantallen (1200 ppm) liggen hoger dan de advieswaarde die wij in [onze richtlijn voor basisscholen](#) noemen (max 1.000 ppm, liefst onder 800 ppm; zie paragraaf 2.1). De REHVA adviseert vergelijkbare waarden ([zie link](#)). Let wel, het zijn indicatoren en wordt bijv gebruikt om er voor te zorgen dat ventilatiesystemen aan gaan als een bepaalde CO2 waarde wordt bereikt; het zegt dus niet of er daadwerkelijk aan de eisen zoals genoemd in Bouwbesluit wordt voldaan want die spreken over de ventilatiecapaciteit (dm3/s per m3 of per persoon). Dat wordt hiermee niet gemeten. Vanuit MMK hoek begreep ik ook dat de CO2 waarden niet heel strikt moeten worden geïnterpreteerd. (10)(2e) van GGD Amsterdam kan hier waarschijnlijk meer over vertellen.

Kortom, een bepaalde CO2 waarde is niet 1 op 1 te vertalen naar de eisen die in het Bouwbesluit zijn genoemd. Maar voor de expertise hierover is het goed om contact op te nemen met (10)(2e) of min BZK (10)(2e).

Groeten,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>
Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 19:59
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
CC: (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>
Onderwerp: RE: Twee vragen voor brief OCW

Beste (10)(2e)

Dank weer voor deze snelle input. Wij zullen de laatste versie van de brief en een Corona-bulletin dat meegaat later vanavond nog even sturen voor een finale check. Wij willen deze morgenvroeg verzenden.

Ik heb nog een aanvullende vraag ter voorbereiding op het debat in de Tweede Kamer morgen. Wij krijgen nu de vraag hoe het voldoen aan het bouwbesluit zich verhoudt tot de resultaten uit onderstaand RIVM onderzoek over het binnenmilieu. Met andere woorden: als scholen aan het bouwbesluit voldoen, is dat dan een 'lager' maar afdoende norm in het kader van virusbestrijding, dan die hier wordt gesteld in het kader van dit onderzoek naar binnenklimaat? Of zit het nog anders?

<https://www.rivm.nl/binnenmilieu/binnenmilieu-in-scholen-en-kindercentra>

Zouden jullie hier helderheid over kunnen geven? Dank alvast!

Groeter (10)(2e)

Van: (10)(2e) [(10)(2e) @rivm.nl]
Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 18:58
Aan: (10)(2e) ; (10)(2e) ; (10)(2e) ; (10)(2e)
CC: (10)(2e) ; (10)(2e) ; (10)(2e)
Onderwerp: RE: Twee vragen voor brief OCW

Beste (10)(2e)_e)

In aanvulling 1,5 meter/mondneusmaker, en op ons telefoongesprek vanmorgen:

Voor het VO is door het OMT in juni beoordeeld dat het loslaten van de 1,5 meter afstand tussen leerlingen het risico op overdracht weliswaar vergroot, maar dat dit een aanvaard risico is dat geminimaliseerd kan worden door

goede hygiënevoorschriften (handenwassen, hoesthygiëne), strikte triage (zoals thuisblijven bij klachten en quarantaine) en het beperken van contacten door spreiding van school- en pauzetijden. Daarbij zal het RIVM, via de GGD-en, nauwkeurig blijven monitoren of en waar clusters of uitbraken optreden binnen scholen optreden (zowel binnen primair als voortgezet onderwijs), zodat (meer) transmissie op scholen snel opgemerkt wordt. Het OMT heeft vorige week over het gebruik van niet medische mondneusmaskers geconcludeerd dat er geen indicatie is voor het algemeen gebruik ervan in de publieke ruimte, noch dat het als vervanging voor de 1,5 meter afstand regel kan fungeren. Voor gebruik op scholen is er dan ook geen indicatie.

Ten tweede de vraag over ruimtes: dit gaat bijvoorbeeld om kantoorruimten/werkkamers die voor enkele(n) personen bedoeld waren maar gebruikt worden voor overleg/vergaderingen (meer personen per vierkante meter waarop het ventilatiesysteem niet is aangepast).

Succes met de uitwerking van de brief, ik hoor het graag als er nog aanvullende vragen zijn.

Vriendelijke groet

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

PhD, arts M&G infectieziektebestrijding

(10)(2e)

RIVM - Centrum Infectieziektebestrijding (Cib)

Postbus 1 (postbak 13)

3720 BA Bilthoven

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)1C (10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>

Sent: dinsdag 11 augustus 2020 17:15

To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e)

<(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e)

<(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>

Subject: RE: Twee vragen voor brief OCW

Zorgen leven vooral in het vo, maar onze communicatie gaat naar het hele funderend onderwijs (po en vo), naar sociale partners in de sector

Van: (10)(2e) [(10)(2e)@rivm.nl]

Verzonden: dinsdag 11 augustus 2020 17:10

Aan: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e)

CC: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e)

Onderwerp: RE: Twee vragen voor brief OCW

Beste (10)(2e)

Is deze brief alleen voor po, of ook voor vo geschreven?

(10)(2e), hetgeen wij vanmorgen besproken hebben ging bij mij om vo, niet om po.

Graag hoor ik van jullie.

Hartelijke groet, (10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>
Sent: dinsdag 11 augustus 2020 16:22
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>
Subject: Twee vragen voor brief OCW

Hallo (10)(2e) (10)(2e)

Veel dank nogmaals voor jullie eerdere reacties! De brief is inmiddels wat bijgeschaafd, n.a.v. het gesprek met de minister. Ik heb nog twee vragen, waar jullie mij mogelijk mee kunnen helpen:

1) Er is nu ook een passage over de 1,5m afstand in het onderwijs opgenomen (zie hieronder). Ik vroeg me af of jullie misschien op dit punt willen aanvullen en misschien iets kunnen zeggen over mondkapjes.

Concept

2) In de tekst die jullie eerder hebben aangeleverd, staat het volgende:

Concept

Onze communicatie-afdeling zou graag willen dat we een voorbeeld van zo'n ruimte noemen. Kan ik daarbij als voorbeeld noemen een leslokaal of een kantine? Of moet ik aan iets anders denken?

De opzet van de brief is inmiddels veranderd. Een deel van de informatie is verplaatst naar het bulletin, dat als bijlage met de brief wordt verzonden. Ik kan jullie later de laatste versies toesturen.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
 Beleidsmedewerker | Afdeling Bestuur & Stelsel | Directie Primair Onderwijs
 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 Ministry of Education, Culture and Science
 Rijnstraat 50 | 2515 XP | Den Haag
 Mobiel: (10)(2e) (10)(2e)
 E-mail: (10)(2e)@minocw.nl
 Website: <http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ocw>

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*